

Rena 27.11.2020

Åmot kommune
Enhet for Plan, byggesak, geodata
Postboks 65
2451 RENA

Deres ref.: 2020/2704 - 13974/2020

Dam Osen – begrenset høring av detaljplan for miljø og landskap for planlagt vedlikeholdsarbeider av dam i Søre Osa

Vi viser til brev av 18.11.2020 hvor det bes om uttalelse til planer fra Glommen Lågens Brukseierforening i forbindelse med planlagte reparasjon på demningen i S. Osa/Osensjøen.

Av bildene i GLBs plandokument til søknaden ser vi også at det tydelig er behov for vedlikehold av to av betongkonstruksjonene, dvs. søndre og nordre ledemurer nedstrøms. Det foreligger ikke dokumentasjon eller beskrivelse av vedlikehold/reparasjon av bunnappeluker.

Plandokumentet har en fyldig redegjørelse om anleggsvei, masseforflytting, reetablering av landskapet, alt sikkert viktig, men vi er forbauset over en mangelfull beskrivelse av biologisk mangfold med hensyn til fisk og bunndyr. Dette på tross av et fyldig notat fra NINA som vedlegg.

På side 9 er det skrevet at det er umulig å opprettholde minstevannføringen, dvs. 2,5 m³/s, men at man skal opprettholde en «viss» minstevannføring ved et hevertsystem under reparasjonsarbeider. En viss mengde viser seg å være 300 l/s i 2 måneder.

I notatet fra NINA, datert 2012 står det tydelig at reduksjon av minste vannføring på 2,5 m³/s til 300 l/s vil få dramatiske følger: «Kraftig økt dødelighet for aure, reduser gytebestand, svekking over 3-4 år.» Bunnvegetasjon og bunndyr som er avhengig av den, vil dø.

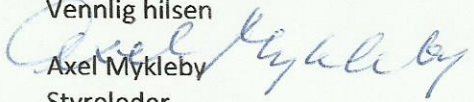
GLB har benyttet seg av NINAs vurdering av at forskjellen mellom 300 og 500 l/s vannføring ikke betyr så mye, som argument for at reduksjon av minstevannføring ikke er skadelig. Beskrivelsen av forskjellen mellom 300 til 500 l/s kan ikke brukes til å konkludere med at reduksjon fra 300 l/s til 2,5 m³/s heller ikke er til skade for fisk og bunnvegetasjon. I tillegg kommer økt blakking når fangdammen fjernes, som vil kunne skade fisk og bunnvegetasjon ytterligere.

I forbindelse med konsesjon av overføring av vann fra Østre Åra, må det i perioder med lite vann i S. Osa og særlig under reparasjon og stenging av sluser, sikres at vannet fortsatt føres over fra Østre Åra til Osa. Dermed vil det være sikret en større vannmengde i den nedre delen av S. Osa. I notatet fra Nina er det spesielt pekt på Østre Åras betydning for gytefisk i S. Osa.

Vi be om at det undersøkes alternative metoder for reparasjon av demningen som ikke skader fisk, bunnvegetasjon og bunndyr ved fortsatt minstevannføring på 2,5 m³/s

Så langt oss bekjent, har man i Norge stor kompetanse på å støpe betong under vann også ved reparasjoner som f.eks. brokar. Det burde være også fullt mulig å reparere ledemurene nedstrøms seksjonsvis og fortsatt ha minstevannføring. Det er ikke gjort rede for hva reparasjon av damluker går ut på. Her bør også alternative reparasjoner presenteres uten stenging av minstevannføringen.

Vennlig hilsen

Axel Mykleby
Styreleder